

Hodnocení diplomové práce Ivany Naxerové Josef Fraiss – tvůrčí profil.

Práce navazuje (jak v jejím textu i několikrát zmíněno) na práci bakalářskou, v níž se autorka věnovala rovněž dvěma výrazným tvůrčím osobnostem tzv. prózy normalizované (J. Fraiss, V. Dušek), tentokrát je pozornost soustředěna na osobnost Josefa Fraise.

Titul práce považuji za zcela výstižný: spojení tvůrčích počínů Fraisových (dramatických, prozaických či jiných), volba a konstrukce postav i situace, do nichž jsou autorem uváděny a v nichž jsou zkoumány a podrobovány životním zkouškám, nemusí být než hrdou, ale pod tíhou reálného i dosti pochmurnou až posmutnělou konfrontací s jednáním mušketýrských či rytířských hrdinů autorovy dětské či juniorské četby, konfrontací s ideály, o nichž kdysi snil a v nichž chtěl žít (a možná i žil!) až do smrti, leč „doba“, „prostředí“ či „okolnosti“ prostě chtěly i rozhodly jinak.

Z osobního rozčarování a zklamání možno odvozovat proměny témat, kulis příběhů, volbu jejich hrdinů, století, v nichž se odehrávají, výběr lexika, stylistických prostředků, proměny narativu i časté střídání autorských pseudonymů. Považuji za cenné, že si autorka zvolila práci s tématem retrospektivním, že volila nesnadnou cestu proti proudu času a k nelehké rekonstrukci teprve nedávno minulého, jež však již není prakticky považováno za součást historie této země jednou provždy uzavřené, sečtené a zhodnocené a vnímané coby „doba ledová“, tj. předlistopadová. Právě o hořkých důsledcích tohoto snadného „historického řezu“ pojednává analyzovaná část Fraisových textů: jako by právě proti chaosu, bezvládní, hodnotové vyprázdňenosti přítomnosti stáli oni idealizovaní chlapáci, Quijoti, vědoucí, kde ještě přebývá čest a hrdost nikoliv rytířů, ale člověka prostě poctivě pracujícího, ať stěhováka či havíře. Etický důraz Fraisův na hodnoty

„primitivní“, „prvotní“ - leč trvalé - tak má šanci přejít z roviny pasívní, verbální (textové), do roviny zcela reálné, autentické, pragmatické.

Autorce se daří velmi výstižně představit J. Fraise na přelomu šedesátých a sedmdesátých let s připomenutím mnoha „kopanců“, jež ho – stejně jako mnoho jiných – neminuly, i připomenout jeho aktivity v následných letech tzv. normalizace, střed zásadního zvratu lze však nalézt s přelomem let osmdesátých a devadesátých a v periodě následné; lze relativně úspěšně jednotlivé či zvolené texty analyzovat z hlediska jejich struktury atd., lze však ale také za touto „tapeitou“ nalézat její směřování k výpovědi další, velmi hořké.

Připouštím, že v tomto případě nebyla pro mé hodnocení rozhodující pouze architektura práce, ale též její smysl; autorka v práci klade několik otázek, na něž – jak sama doznává - odpovědi nezná a zřejmě nikdy znát nebude. Fraisoovy texty lze snad snadno označit jako průzračně idealistické, snílkovsky naivní, romanticky vábivé; nebo také – z pohledu jeho poslední knihy *Fackování andělů* - jako hořkou zprávu o likvidaci nejednoho lidského snu, ale též nejednoho prostého a čestného celoživotního úsilí. Anebo také autentickou zprávu o příčinách předčasného ukončení rozletu jednoho nebývalého tvůrčího talentu.

Práce je napsána s velkým zaujetím osobním, kultivovaně a teoreticky bez chyb („*Toto téma své diplomové práce jsem vybrala...*“ a „*...nastíníme na začátku práce...*“ na s. 6, eventuálně „*shakespearových dramát*“ na s. 20).

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat jako výbornou.

V Plzni 26. 7. 2015

Jiří Staněk
vedoucí práce